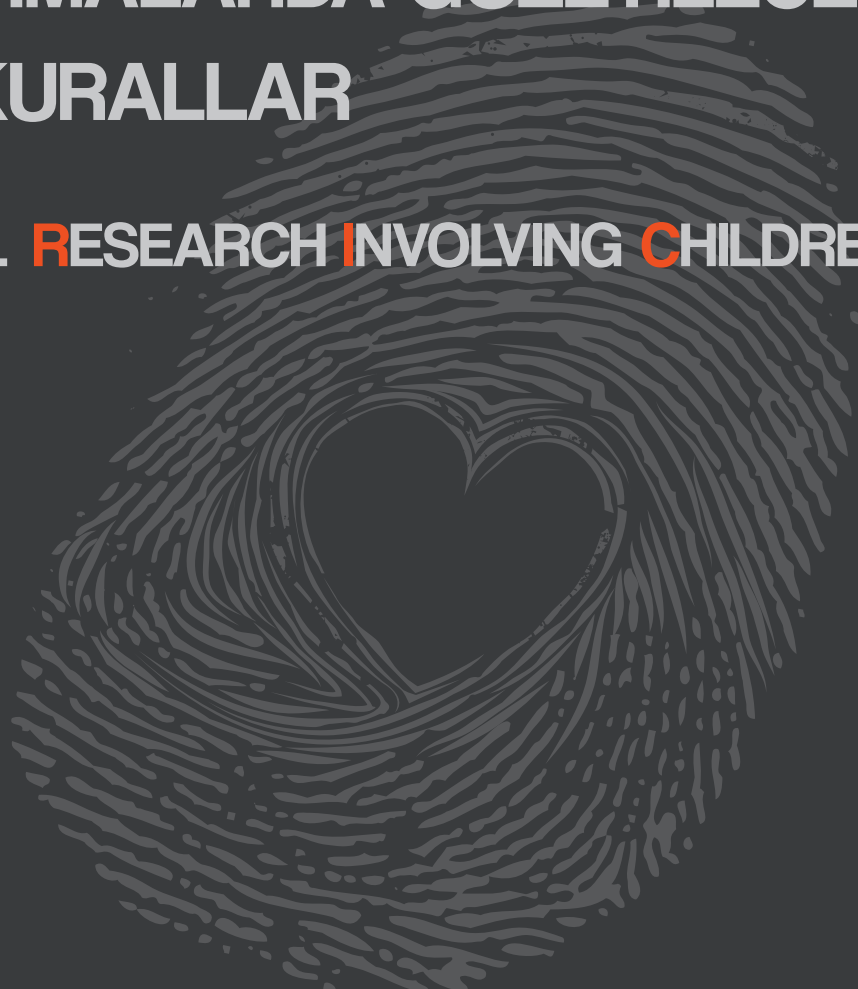


ÇOCUKLARLA İLGİLİ VE ÇOCUKLARLA BİRLİKTE YAPILAN ARAŞTIRMALARDA GÖZETİLECEK ETİK KURALLAR

ETHICAL RESEARCH INVOLVING CHILDREN



Centre for Childre
andYoungPeople



research, education, advocacy



Southern Cross
University

Childwatch
INTERNATIONAL
RESEARCH NETWORK

unicef 
Office of Research

UNIVERSITY
OTAGO



Te Whare Wānanga o Ōtago
NEW ZEALAND



Bu yayın Uluslararası Çocuk Merkezi
tarafından yürütülen ve Avrupa Birliği
Türkiye Delegasyonu tarafından desteklenen
Çocuklarla Birlikte Daha Güçlü çalışması
kapsamında hazırlanmıştır.



21 ETİK ŞARTI

Çocuklarla İlgili ve Çocuklarla Birlikte Yapılan Araştırmalarda Gözetilecek Etik Kurallar - ERIC (The Ethical Research Involving Children) için Uluslararası Şart, araştırmalarda kapsanan çocukların statüsünü, haklarını ve iyi olma hallerini gözetmeye yönelik yedi temel taahhütten oluşmaktadır. Şart, çocukları gözetken, koşullar ne olursa olsun kaliteli ve etik kurallara uyan araştırmalar yapma sorumluluklarını yerine getirme kararlılığı taşıyan araştırmacılar ve diğerleri ile birlikte ve çocuklar için kaleme alınmıştır.

ÇOCUKLARLA İLGİLİ VE ÇOCUKLARLA BİRLİKTE YAPILAN ARAŞTIRMALARDA GÖZETİLECEK ETİK KURALLAR İÇİN ULUSLARARASI ŞART

Çocuklarla çalışan bir araştırma topluluğu olarak, çocukların insan olarak onurlarına, haklarına ve iyi olma hallerine saygılı, kaliteli etik araştırmalar yapma ve bu tür araştırmaları destekleme ilkesini benimsiyoruz. Aşağıdaki yedi taahhüt çalışmalarımıza yön vermektedir:

ÇOCUKLARLA BİRLİKTE YAPILAN ARAŞTIRMALARDA ETİK KURALLARINA DİKKAT EDİLMESİ HERKESİN SORUMLULUĞUDUR.

İşi üstlenen, yaptırtan, finansmanı sağlayan ve değerlendiren kesimler dâhil olmak üzere araştırma topluluğu olarak, araştırmanın yaklaşımı, odağı ya da bağlamı ne olursa olsun çocukların dâhil oldukları tüm araştırmalarda en yüksek etik standartlara ulaşılmasından sorumluyuz.

ÇOCUKLARIN SAYGINLIKLARINI GÖZETME ETİK ARAŞTIRMADA MERKEZİ UNSURDUR.

Etik araştırma, çocuklara, görüşlerine ve kültürlerine saygılı biçimde yürütülür. Çocukların saygı gösterilerek araştırmaya dâhil edilmeleri, araştırmacıların, çocukların durumunu ve gelişim halindeki yeteneklerini tanımalarını ve yapabilecekleri çeşitli katkılara değer vermelerini gerektirir.

ÇOCUKLARI KAPSAYAN ARAŞTIRMALAR ADİL VE EŞİTLİKÇİ OLMALIDIR

Araştırmaya katılan çocuklara adaletli davranılmalıdır. Bu da tüm çocuklara eşit davranılmasını, katılımın yararlarının ve yüklerinin adil dağılımını, çocukların adil olmayan biçimde dışlanmamalarını ve katılımı engelleyen ayrımcılıkların sorgulanmasını gerektirir.

ETİK ARAŞTIRMA ÇOCUKLARA YARAR SAĞLAR

Araştırmacılar, yapılacak araştırmanın, bireysel ya da grup olarak çocuklara sağlayacağı yararları azamiye çıkarmalıdır. Bir araştırmanın yapılıp yapılmamasının gerekliliği, araştırmanın süreç içinde ya da sonunda çocuklara yarar sağlayıp sağlamayacağı gibi konuların dikkate alınması birinci derecede araştırmacıların sorumluluğu altındadır.

ÇOCUKLAR, ARAŞTIRMAYA KATILDIKLARI İÇİN HİÇBİR ŞEKİLDE ZARAR GÖRMEMELİDİR.

Araştırmacılar potansiyel risk ve zararları önlemek için çalışmalı ve belirli bir çocuğu araştırmaya katma ihtiyacının belirli gerekçeleri olup olmadığını değerlendirmelidir.

ARAŞTIRMA HER DURUMDA ÇOCUKLARIN BİLGİSİNE DAYALI OLARAK VE SÜREKLİLİK TEMELİNDEKİ ONAYINI ALMALIDIR.

Araştırmanın etik duyarlılıklarla yürütülmesi açısından çocukların onayı mutlaka aranmalıdır; bunun yanı sıra, ebeveynin de onayı aranmalı ve etik açıdan gerekli başka koşullar da yerine getirilmelidir. Onay, araştırma süresince ve sonrasında nelerin söz konusu olduğuna ilişkin dengeli ve bilgilili bir kavrayışı temel almalıdır. Çocukların katılmayı reddetme ya da sonradan geri çekme yönünde sergiledikleri işaretlere saygı gösterilmelidir.

ETİK ARAŞTIRMA SÜREKLİ DÜŞÜNMEYİ GEREKTİRİR

Çocukların katılacakları araştırmaların üstlenilmesi önemli bir iştir. Etik araştırma, araştırmacıların, formel anlamda herhangi bir etik değerlendirmenin çok ötesinde pratik üzerinde sürekli düşüncelerini gerektirir. Bu da, araştırma sürecini etkileyen ve çocuklar üzerinde etkili olan varsayımlara, değerlere, inançlara ve uygulamalara sürekli olarak yeniden dönülüp bakılması demektir.

ISBN: 978-88-6522-023-8

Uluslararası Çocuk Merkezi
Bilkent Üniversitesi, Merkez Kampüs,
Kütüphane Binası, 06800 Bilkent / Ankara
Tel: +90 312 290 23 66
Faks: +90 312 266 46 78
e-mail:icc@icc.org.tr

www.icc.org.tr



Bu yayın Uluslararası Çocuk Merkezi tarafından yürütülen ve Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu tarafından desteklenen Çocuklarla Birlikte Daha Güçlü çalışması kapsamında hazırlanmıştır. Avrupa Birliği, yayının içeriği ile ilgili olarak herhangi bir sorumluluk veya yükümlülük kabul etmez.

